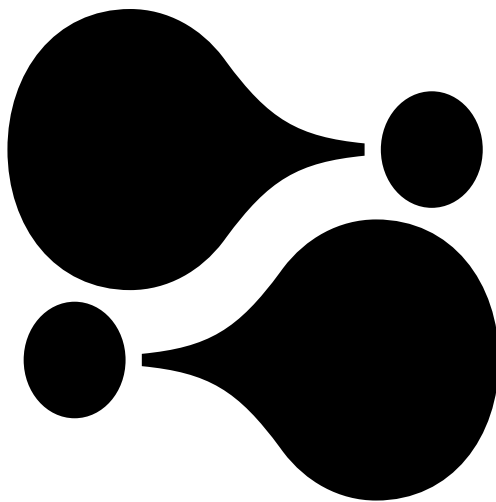

Un matí amb Fatima Bhutto

Propostes per treballar a l'aula

Índex

Fatima Bhutto	3
Entrevistes a Fatima Buttho	5
El domini cultural nord-americà	9
Canvi de paradigma	12
Bibliografía	15

Fatima Bhutto

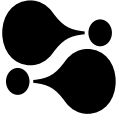
Fatima Bhutto (Kabul, 1982) és escriptora, periodista i activista. Es va graduar a la Universitat de Columbia, on es va especialitzar en Llengües i Cultures de l'Orient Mitjà, i va obtenir un màster en Govern i Política del Sud d'Àsia a l'Escola d'Estudis Orientals i Africans (SOAS), a Londres. Forma part d'una llarga nissaga de líders polítics pakistanesos molt influents, fet que va condicionar la seva infància. Va néixer a l'Afganistan, on el seu pare s'havia exiliat després del cop d'estat militar al Pakistan que va enderrocar el govern del seu avi, Zulfikar Ali Bhutto. Tota aquesta complexa i tràgica història familiar, que és indestriable de la història política del Pakistan, Fatima Bhutto la recull a les memòries *Songs of Blood and Sword* (Nation Books, 2010), on reflexiona sobre les conseqüències que la lluita pel poder en la seva família ha tingut per al país.

Fatima Bhutto

A banda de l'assaig, que és el gènere que més ha conreat, Fatima Bhutto també ha escrit dues novel·les on plasma les turbulències polítiques del Pakistan i l'impacte que han tingut en la vida dels ciutadans. A *The Shadow of The Crescent Moon* (Penguin Press, 2013) narra la vida de tres germans pakistanesos que viuen en una zona tribal fronterera amb l'Afganistan i mostra els efectes del fonamentalisme religiós en la població, especialment en les dones. A *The Runaways*

Un matí amb Fatima Bhutto

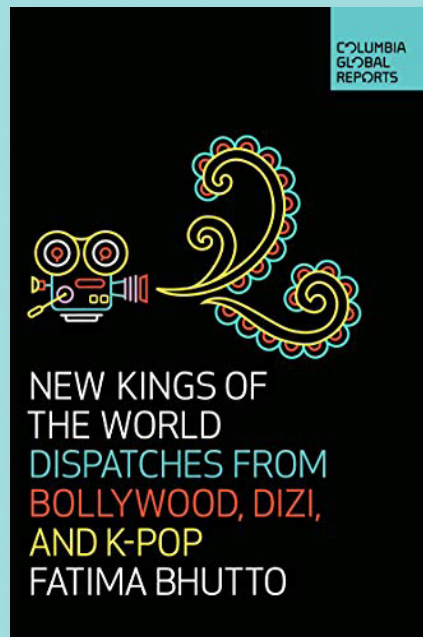

(Gecko Press, 2018) reflexiona sobre la pobresa, la cerca de la identitat i la radicalització política a través de les històries de tres joves pakistaneses de realitats molt diferents.

La seva obra més recent, *New Kings of the World: Dispatches from Bollywood, Dizzy, and K-Pop* (Columbia Global Reports, 2019), és un assaig sobre l'impacte de la cultura popular de l'Índia, Turquia i Corea del Sud a nivell global. Bhutto argumenta que aquestes indústries de l'entreteniment han guanyat protagonisme en els últims anys i estan desafiant l'hegemonia cultural d'Occident. El llibre ofereix una visió sobre les dinàmiques canviants de la cultura global i el poder de les xarxes socials i els mitjans de comunicació per configurar la nostra visió del món.

New Kings of the World: Dispatches from Bollywood, Dizzy, and K-Pop
Columbia Global Reports, 2019.

Activitat 1

Entrevista a Fatima Buttho ¹

D'on va néixer la idea de fer aquest llibre?

Quan vius al Sud Global gaudeixes de la cultura occidental però també t'ofega, i saps que Occident no és el centre del món. Vivim en un món multipolar —hi ha productes culturals fascinants sorgits a l'Índia, al Pakistan, al Japó, a Corea, a Egipte, a Turquia... i sempre n'hi ha hagut. Estic farta de la idea que la resta del món no existeix, i per això volia investigar les fronteres culturals que els poders asiàtics estan enderrocant.

La influència del *soft power* nord-americà —la Coca-Cola, el jazz, els texans, el rock'n'roll i, evidentment, Hollywood— ha sigut molt poderosa i ha estat recolzada pel poder polític. En quin moment, però, Hollywood va començar a perdre rellevància?

No hi ha un moment concret que es pugui assenyalar, sinó més aviat una tempesta perfecta de factors diversos, com ara la davallada del prestigi nord-americà, el redescobriment del valor intrínsec de les cultures locals o la turbulència de la globalització, la migració i la urbanització, que va fer emergir unes classes socials amb gustos i bagatges diferents.

Què fa que una pel·lícula índia, una sèrie de televisió turca o una cançó de pop coreana siguin més universals que un producte nord-americà? Quines semblances has trobat entre aquestes tres cultures pop?

Són igual d'atractives que una pel·lícula, una sèrie o una cançó dels EUA. La diferència és que totes tres comparteixen el fet de crear una cultura popular moderna arrelada en un sistema de valors tradicional, que retrata persones normals i corrents que lluiten per viure la seva vida dignament malgrat tenir la força del món en contra. Es basen en principis, en com es combat la temptació o l'avarícia, i es rebutja el deshonor. Hi ha poca violència, no hi ha nuesa, les relacions romàntiques es representen amb molta castedat i no s'hi diuen renecs. Per això són tan suggerents, també fora de les fronteres dels seus països, i les pot gaudir un públic

---

¹ Aquesta entrevista és un material generat a partir de diverses fonts que s'han modificat per adaptar-les a les necessitats específiques d'aquest dossier educatiu. Les fonts originals consten a la Bibliografia.

que no té cap connexió nacional, religiosa o ètnica amb el que està veient.

Creus que aquests moviments culturals estan vinculats als governs dels respectius països i actuen, en part, com a *soft power*?

Fa dècades que aquestes indústries produeixen cultura i sí, clar, són armes de soft power, algunes més que altres. El K-pop va néixer arran de la crisi financera asiàtica de 1997. Corea del Sud estava molt tocada i no podia reconstruir l'economia basant-se en grans indústries com Samsung o Hyundai, com havien fet anteriorment. El president Kim Dae-jung va decidir centrar-se en la cultura pop. No calia una infraestructura organitzativa, sinó talent, temps i entrenament.

Avui en dia, hi ha moltes pel·lícules que elogien el nacionalisme i uns valors tradicionals. Creus que poden tenir una bona acceptació si es mantenen fidels a les seves arrels i tradicions?

No. Penso que, com més patriòtics siguin, tindran menys valor artístic i perdran la capacitat de ser vistos globalment. Quan la cultura es fa servir per exacerbar sentiments, més que no pas per eixamplar horitzons i connectar persones, aleshores deixa de ser cultura.

Quin missatge donaries a la gent jove que estudia cinema o cultura popular?

Que la cultura no és innocent. L'entreteniment, que ens distreu i ens enlluerna de manera aparentment innocent, està codificat amb missatges polítics. Hem de gaudir-lo, però també l'hauríem de qüestionar més.

-
1. Busca informació sobre els conceptes següents, mencionats per Bhutto a l'entrevista, contrasta-la amb els teus companys i companyes i, finalment, escriu una definició de cada concepte amb les vostres paraules:
    - Sud Global
    - Món multipolar
    - *Soft power*
    - Globalització
    - Cultura popular

  2. En contrast amb Hollywood, l'autora posa diversos exemples de països asiàtics amb una indústria cultural emergent. Quins són i com s'anomena el producte cultural més conegut de cadascun d'aquests països? Els coneixies abans de llegir l'entrevista?

  3. A què creus que es refereix Fatima Buttho quan escriu: "La cultura no és innocent"?

  4. Feu grups i reflexioneu sobre les següents preguntes: En quins països es produeixen les sèries, la música o els videojocs que consumeixes? Quins valors, missatges o, en definitiva, quina visió del món creus que transmeten? Com creus que aquests productes poden canviar la nostra manera de veure les coses, fins i tot encara que no en siguem conscients?

  5. A l'entrevista es fa referència a la possibilitat d'universalitat d'una obra d'art o d'un producte cultural. Què és el que ens fa connectar amb els personatges d'una sèrie, per exemple? Recordes algun cas de sèries sobre realitats allunyades a la teva que, tanmateix, t'hagin arribat?

  6. Fatima Buttho afirma: "Quan la cultura es fa servir per exacerbar sentiments, més que no pas per eixamplar horitzons i connectar persones, aleshores deixa de ser cultura". Per què creus que ho diu? Comparteixes la seva opinió?

7. Mira el videoclip de la cançó “Blood, Sweet & Tears”, del grup de pop coreà BTS, i respon les preguntes següents:
- Quin creus que és el missatge de la cançó?
  - Creus que l'estètica del videoclip està pensada per arribar a un públic en concret?
  - Què fa diferent el K-Pop dels grans fenòmens del pop occidental?
  - Quina creus que és la importància del fet que la música i la cultura pop en general representin la diversitat i les diferents identitats de les persones, en lloc de perpetuar estereotips i prejudicis? Creus que els BTS contribueixen a la representació de la diversitat o tot el contrari? Veus diferències, per exemple, en el model de masculinitat que representen?

Activitat 2

El domini cultural nord-americà

Fragment del llibre *New Kings of the World*²

---

²
New Kings of the World: Dispatches from Bollywood, Dizzy, and K-Pop
Columbia Global Reports, 2019.
Pàgines 20-24

La cultura americana es va estendre gràcies al seu atractiu inherent, però també al complex defensiu americà. L'exèrcit dels Estats Units és el que s'ha desplegat més en tota la història. Com un Raj britànic d'avui dia, manté una infraestructura ingent fora de les seves fronteres, que es recolza en bases a tots els continents i en un sistema immens d'equipaments. En el seu punt àlgid, el 1968, hi havia més d'un milió soldats nord-americans desplegats en 54 països. Actualment, la plantilla dels Estats Units a l'estranger és de poc més de 200.000 persones: es tracta del desplegament de tropes nord-americanes més baix de les darreres sis dècades. Podríem dir que, a mesura que les tropes es redueixen, també ho fa el domini de la cultura americana.

L'èxit global de la Coca-Cola, dels texans i del rock-and-roll es va originar a les bases militars nord-americanes. El 1953, els Estats Units tenien 326.863 soldats tan sols a Corea del Sud. Les pel·lícules de Hollywood feien furor en aquest país: per al cinema americà, als anys trenta, el mercat coreà era més important que els de la Xina o el Japó. [...]

La Coca-Cola i altres símbols pioners de l'estil de vida americà van acabar transcendent els cercles minoritaris de les elits, però si bé molta més gent començava a albirar la cultura americana, l'accés mai no hi va ser igualitari. Els mateixos fenòmens que fomentaven el caràcter americà —la migració, la connectivitat, la urbanització i el poder militar dels Estats Units— finalment van aplanar el camí de les sublevacions indigenistes contra l'hegemonia cultural nord-americana.

Tres factors han contribuït a marginar la vella guàrdia de les elits «èbries d'Occident» i han creat un nou i vast paisatge de poder cultural: la caiguda en picat del prestigi dels Estats Units, el

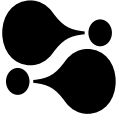
redescobriments tardà del valor de les cultures locals per si mateixes i l'auge d'unes classes amb gustos i rerefons diferents, erigides de la turbulència de la globalització. Als ciutadans desarrelats de la seva terra i de la seva cultura que vivien als afores atapeïts de grans ciutats no els reconfortava gens *Sex and the City* ni la música enganxosa de Britney Spears. Al contrari, avorrien aquells que feien vida en anglès i que semblaven desarrelats i indiferents a les seves lluites. La cultura pop índia, la turca i fins i tot la coreana encaixen molt més bé amb com es veu a si mateixa aquesta majoria i amb les seves aspiracions de sobirania i dignitat.

La cultura pop americana era objecte d'adoració per part d'una elit del Tercer Món tan desitjosa de modernitzar-se, que va construir grans preses, va assumir préstecs abusius per industrialitzar-se i va carregar els seus governs amb camarilles de buròcrates-tecnòcrates. Però no van saber reimaginar-se a si mateixos i es van dedicar a imitar els codis i els costums dels occidentals esnobs. «Fèiem veure que érem lliures com ells», va escriure el novel·lista iranià Jalal Al-e Ahmad a *Gharbzadagi*, la seva crítica virulenta a la gent del Tercer Món occidentalitzada. “Classifiquem el món com a bo o dolent seguint els paràmetres establerts per ells. Vestim com ells. Escrivim com ells. La nit i el dia són nit i dia quan ho confirmen ells.” Ahmad es planyia el 1978 que l'Est ja no competís amb l'Oest, sinó que es limités a copiar-lo. Però les noves indústries culturals han aplanat el terreny de joc. Avui dia, els serials nord-americans no són l'únic que aplega les famílies de Karachi al voltant del seu televisor.

-
1. De quina manera va expandir-se la cultura nord-americana arreu del món, segons l'autora?
  2. Quins són els principals símbols nord-americans que es van fer populars arreu?

3. L'autora fa servir el l'adjectiu *Westoxified*, que deriva de la paraula composta *westoxification*. Busca informació sobre el significat d'aquest concepte i, després, reflexiona sobre quina és la crítica que fa a aquestes "elits del tercer món".
4. Durant els anys d'hegemonia cultural nord-americana, hi havia una part de la població dels països no-occidentals que se sentia desconnectada emocionalment d'aquests productes culturals. Busca al text quins motius exposa l'autora i enumera'ls.
5. Quins són els potencials efectes negatius del fet que la cultura d'un sol país domini el món?
6. El món actual segueix dominat pels productes culturals d'un sol país o hi ha més diversitat de cultures? Pensa en els productes d'entreteniment que consumeixes tu i compara'ls amb els de persones més grans de la teva família o amb els de companys i companyes de classe. notícies...

Activitat 3

Canvi de paradigma

Fragment del llibre *New Kings of the World*³

3
New Kings of the World: Dispatches from Bollywood, Dizzy, and K-Pop
Columbia Global Reports, 2019.
Pàgines 25-28

El 2015, més de mil milions de persones van deixar casa seva per cercar una vida millor. Un percentatge molt petit, 244 milions, va emigrar a l'estranger. La majoria, uns 763 milions, es van traslladar de les zones rurals a les urbanes dins del seu propi país. [...]

El 1990 només existien deu «megaciutats», les que tenen una població superior als 10 milions. Però s'espera que, el 2030, la quantitat de persones que visquin en ciutats creixi fins a arribar al 60 % de la població mundial total. [...] Pels volts de 2008, per primera vegada el món va passar de ser de majoria rural a ser de majoria urbana, i des de llavors hem continuat a una velocitat vertiginosa. [...] El 2050, 2.500 milions de persones s'afegiran a la població urbana mundial, el 90 % de les quals, a Àsia i Àfrica. No s'ha de subestimar la confusió psicològica que provoquen aquests desplaçaments. El pas de la tradició a la modernitat no és inevitable ni indolor; al contrari, va acompanyat d'un desconcert profund. Les persones que deixen la família i el poble es troben desancorades a la gran i impersonal ciutat, una geografia sense llaços, amb moltes privacions sexuals i materials, farcida d'injustícies i desigualtats. Els homes i les dones que han crescut en xarxes rurals, conservadores i familiars, en què els matrimonis els arranraven els ancians, queden afectats per la depravació de la ciutat. [...] Qui pot vèncer la ciutat sense conèixer bé els senyals i els símbols de l'elit? L'arquitectura del poder exclou tothom que no parli el seu idioma i els priva de mobilitat i entitat social. Fins i tot els migrants urbans que triomfen, que es fan rics i consumistes y viuen feliçment enamorats, s'han d'esforçar per conciliar els seus valors heretats entorn de la família i el deure amb els nous estàndards de la vida competitiva i capitalista. [...]

Com s'ho fa una persona per progressar en un entorn modern i competitiu i alhora conservar els valors tradicionals? Com pot prendre part en un món desprietat sense sacrificar la pròpia identitat,

família o cultura? I com pot quedar espai per als relats de superació i desplaçament en un terreny cada cop més consagrat a la popularitat fàcil, als rics i al supremacisme? Aquestes preguntes ja no troben una resposta satisfactòria en la cultura pop americana o occidental. Ser nord-americà ja no vol dir pertànyer a una lloada elit cultural. [...]

Mentre el món s'enfronta a les tensions de la globalització —a les ones sísmiques de les regulacions econòmiques neoliberals, a la velocitat salvatge a què viatja la informació i als trastorns que causen la urbanització i la migració massiva dels pobles a les ciutats—, ja no sembla que la cultura pop americana reflecteixi gaire aquest present nou i incert. A una noia pobra de Guatemala li costa molt més identificar-se amb les millennials de *Girls* que amb *Bihter*, la protagonista d'un popular serial turc en què una noia d'Istanbul, després de la mort del seu pare, es casa amb un home ric i molt més gran que ella per deixar enrere la insolvència familiar.

-
1. L'autora atribueix la principal causa d'aquest canvi de tendència a un fenomen demogràfic. Quin és? Què pensa l'autora sobre els efectes de la migració en la fi del domini global de la cultura popular occidental?
  2. Segons Bhutto, la vida a la ciutat xoca amb els valors culturals més tradicionals de les societats. Quins exemples posa? Discussiu en parelles si esteu d'acord amb el parer de l'autora.
  3. Al text es fa referència a la popularitat de les sèries turques en països diversos. Per què creus que han tingut tant d'èxit internacional? Busca informació sobre si s'han emès al nostre país i quina rebuda han tingut.
  4. L'article planteja preguntes sobre la relació entre el capitalisme i els valors culturals tradicionals. Creus que poden coexistir? On creus que es troba el principal conflicte?

5. Mira aquesta peça del *Telenotícies Migdia* de TV3 sobre l'auge del turisme nord-coreà a Tossa de Mar arran de la publicació d'un videoclip d'una cançó de K-pop gravat allà. Com influeix la cultura pop en la creació de modes (destinacions turístiques, peces de roba, etc.)? Creus que és un fenomen que passa a tot el món? Quines conseqüències, tant negatives com positives, pot tenir aquesta influència cultural per a la població d'un lloc i per a la seva identitat?

6. Un aspecte que es deriva de les reflexions de l'autora és la qüestió de la representació de la diversitat i de les minories a les pantalles. Llegeix els dos articles següents i debat amb els teus companys i companyes sobre aquesta qüestió:
  - a. El cine español tiene un déficit de diversidad racial
  - b. La (poca) representación del colectivo LGTB en el cine

---

Bibliografia

Publicacions de l'autora:

- Bhutto, F. (2019). *New Kings of the World. Dispatches from Bollywood, Dizi and K-Pop*. Columbia Global Reports.
- Bhutto, F. (2018). *The Runaways*. Penguin.
- Bhutto, F. (2013). *The Shadow of the Crescent Moon*. Penguin.
- Bhutto, F. (2010). *Songs of Blood and Sword: A Daughter's Memoir*. Nation Books.

Entrevistes a Fatima Bhutto citades:

- Menon, L. (11 de novembre de 2019). Fatima Bhutto: "Shah Rukh Khan Gives A Lot Of Time To People Who Notice Him". *Masala*. <https://www.masala.com/celebrities/fatima-bhutto-rising-in-the-east-303202>
- Newman, M. (15 de novembre de 2019). "Fatima Bhutto on the Surge of Bollywood, K-Pop and Turkish TV". *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2019/11/15/us/fatima-bhutto-new-kings-interview.html>
- Riley, J. A. (3 de febrer de 2020). "Culture is not innocent: an interview with Fatima Bhutto". *PopMatters*. <https://www.popmatters.com/fatima-bhutto-interview-2645011864.html>

